

SUKORÓ

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés	5	6. Ajánlások / átalakuló, új településrész	50
2. Sukoró bemutatása	8	<i>Terepalakítás</i>	
3. Örökségünk	13	<i>Telepítés</i>	
4. Településképi szempontból meghatározó területek	24	<i>Magasság</i>	
<i>Történeti településrész</i>		<i>Anyaghasználat (színek)</i>	
<i>Új településrész</i>		<i>Tetőforma</i>	
<i>Fésűs beépítésű, új településrész</i>		<i>Kerítés</i>	
<i>Beépítésre nem szánt terület</i>		<i>Ajtók, ablakok</i>	
5. Ajánlások / történeti településrész	32	<i>Homlokzatképzés, anyaghasználat</i>	
<i>Telepítés</i>		<i>Részletek</i>	
<i>Magasság</i>		<i>Kerítés</i>	
<i>Tetőhajlásszög</i>		<i>Kertek</i>	
<i>Tetőforma</i>		<i>Utcák, terek</i>	
<i>Anyaghasználat (színek)</i>		7. Ajánlások / beépítésre nem szánt területek	59
<i>Kerítések</i>		8. Jó példák / épületek, építészeti részletek	60
<i>Tornácok</i>		9. Jó példák / sajátos építményfajták	66
<i>Ajtók, ablakok</i>			
<i>Homlokzatképzés, anyaghasználat</i>			
<i>Részletek</i>			
<i>Kertek</i>			
<i>Utcák</i>			
<i>Közterek, közparkok, közkertek</i>			

Tisztelt Lakosság, tisztelt Érdeklődők!

Nagy örömmre szolgál, hogy átnyújthatom Önöknek a településünk értékeit bemutató Településképi Arculati Kézikönyvet. A dokumentáció készítői a közigazgatási területünkön található épített és természeti elemeket rögzítik e Kézikönyvben, egyúttal meghatározzák a Település sajátos egyedi hangulatát kölcsönző részleteket.

A jól ismert motívumok, építészeti megoldások összegyűjtve, tematikusan csoportosítva kerek egészé formálják át az eddig részleteket megfigyelő szemléletünket. Többletet adnak hozzá települési ismereteinkhez, vezetik a szemet, hogy ezentúl a kiemelt témákra fókuszáljunk, a jövő értékeit is felismerjük.

Kellemes lapozgatást kívánok a Település új oldalait is fellebbentő kiadványhoz, amelyet – elképzeléseink szerint – folyamatosan fejlesztve, a mindenkori településállapothoz igazítunk. Büszkén vállalva e szép település vezetését,

Mészárosné Hegyi Gyöngyi Éva
polgármester

Kedves Olvasó!

Épített környezetünk meghatározza mindennapjainkat, lehetőségeinket, éppen ezért fontos felelősséget vállalni épületeink minőségéért. Örömmre szolgál ebben a felelősségben osztozni és részt venni a hiánypótló feladatot betöltő Településképi Arculati Kézikönyv létrehozásában.

A kiadvány hasznos ajánlásokat fogalmaz meg a jövőbeni építkezésekre vonatkozóan, amely a közösségek építészeti kultúráját is hivatott emelni. E munkának hatásait gyermekeink fogják élvezni, akik talán rendezettebb, szebb, és élhetőbb településeket kapnak majd tőlünk örökül, ahol a hagyományos és a mai korszerű épületek egyaránt harmonikusan illeszkednek a természeti környezetbe.

Fogadják és forgassák szívesen!

Tárkány-Kovácsné Albicz Ágnes
okleveles építészmérnök

BEVEZETÉS

Sukorónak mindene megvan, ami egy települést vonzóvá tehet: patinás múlt, szemet gyönyörködtető táj, és a Velencei-tó.

A régi házak szépsége mellett éppen ezeknek a kincseknek köszönhetően egyre több az új nyaraló és családi ház. Körültekintő odafigyelés nélkül egy újonnan felhúzott épület ugyanakkor egy egész utca harmóniáját tönkretelheti, ezért csakis az évszázadok alatt kialakult kép tiszteletben tartása mellett érvényesíthetjük saját elképzeléseinket. A meglévő arculat tiszteletben tartásával az új épület is szerves részévé válhat a település szövetének.

E kiadvány ajánlásai nem tekintendők kötelező érvényűnek, azok inkább szemléletformáló szerepet töltenek be. A könyv a régi házak esetében próbálja megelőzni a drasztikus átalakításokat, és a megőrzés közös ügyét szeretné tudatosítani. Jó minőségű részletek megtartására és az elbontandó

elemek régi eljárásokkal való rekonstrukciójára sarkall. Új házak esetében pedig a táj tiszteletére, s egyben minőségi formakultúrára ösztönöz. Egy valóban szép község ugyanis az örökségvédelem és a kortárs építészeti nyelv fúziójával tud igazán maradandót alkotni.

SUKORÓ BEMUTATÁSA

Ez a festői szépségű, 1500-nál is több lelket számláló község a Velencei-hegység adottságait kamatoztatja évszázadok óta. Elődeink már az ókortól nyomot hagytak területén. Határától északra ma is kivehető a Pákozdvárként emlegetett földvár körvonalai, mely körül bronzkori településnyomokat figyeltek meg a régészek. A falu mentén futó M7-es autópálya kiépítése során rézkori leletek kerültek napvilágra.

Legkorábbi említése Sukaró néven olvasható egy 1494-ben kelt oklevélben. A hely akkoriban a fehérvári káptalan birtokát képezte, viszont a török hódoltság alatt már a komáromi jezsuitáknak fizettek adót a helybeliek. Érdekes tény, hogy az ellenreformáció bástyájaként működő jezsuita rend földjére ekkoriban főként reformátusok vándoroltak be. A 18. század elejére ők voltak többségben a katolikusokhoz képest.

Mária Terézia 1777-ben adta vissza a birtokjogot a fehérvári káptalannak, amit egy újabb betelepülési hullám követett. A folyamatos migráció és a kevés művelhető föld a zsellérréteg növekedését eredményezte. Bár az 1600-as évektől folyamatosan beszélhetünk a hegyoldalak szőlőműveléséről, csak ekkortól, azaz a 18. század második felétől számolhatunk a híres sukorói borkultúra markáns jelenlétével is.

2

A falu sziluettjét kezdetben csak a református templom és a köré rendeződött házak alakították, melynek tengelyében később egyetlen hosszú utca épült fel a betelepülések után. A déli részét Alszegnek nevezték és római katolikusok lakták, míg az északi, kálvinista felét Főszegnek keresztelték el. Alszeztől délre a Buda-Székesfehérvár közötti összeköttetést biztosító út húzódott. Ez a hajdani struktúra ma is meghatározó a község látképében. Sukoró történetének legismertebb eseménye 1848. szeptember 28-án történt a református templomban. Itt ülésezett ugyanis a szabadságharc pákozdsukorói csatáját megelőző haditanács. A résztvevők között találjuk Görgey Artúr őrnagyot, gróf Batthyány Lajos miniszterelnököt és Móga János parancsnokot, akiknek egykori ülőhelyét névtáblák jelzik a padsorokban.

A kiegyezés utáni korszak nehéz időnek bizonyult a parasztság számára. A mezőgazdasági termények piacra juttatását jelentősen akadályozta, hogy a székesfehérvári vasutat a tó déli partján vezették végig. Míg délen jelentős üdülési beruházások indultak el, az északi községek élete Sukoróéhoz hasonlóan stagnálni látszott. Változást csak az 1960-as években kiépülő rendszeres buszközlekedés hozott.

A turisztikai programtervezés csak ezután vált egyre adekvátabb problémává. Az északi part településeinek bekapcsolása a fejlesztési programokba célkitűzésévé vált a kormánynak, ám ekkor Sukorót „nagy-Velencéhez” csatolták, így közel húsz évre elvesztette az önállóságát.

Egyre több nyaralóvásárló kereste nem csak a hagyományos parasztházakat, de a szabadon álló telkeket is a következő években. A falu struktúrája megváltozott, és a korábbi, Fő utcára koncentrált észak-déli tengely helyett kialakult egy kelet-nyugati szélesedés is. Sukoró igazi üdülőfaluvá nőtte ki magát, ami 1990 óta ismét független: község házának átadása jelzi ennek az új időszaknak kezdetét.

A helyi szólás szerint a „hegyre kutyorodott” Sukoró. Leginkább a hegyoldalba illeszkedő lankás, kanyargó utcák, a gyönyörű házak és a Velencei-tóra néző felejthetetlen kilátás miatt kedveli minden itt élő és ide látogató. A hegység déli lábán kúszó szolid vedutából csak a templomok tornyai magasodnak az ég felé.

A természet és az épített környezet szeretnivaló összhangban él egymással. A környékbeli gazdag gránitlelőhelyek a helyi építkezéseket és a gazdasági lehetőségeket is meghatározták. A kőzetből képződött talaj remek alapot biztosít a szőlőültetvényeknek és gyümölcsösöknek, de akad itt turisztikai vonzerő más földrajzi adottságból kifolyólag is, hiszen természeti látnivalók sora öleli körbe a vidéket.

E csodálatos természetes közegbe ágyazva őrződött meg az épített örökség. A Fő tér, a Fő utca és a Szilvás sor népi műemlékei a közösség által megbecsült kincsek. Az utcanevek, mint a Puttony, Borjúvölgy, Csalitos, vagy Présház mindegyike a régmúlta emlékeztetnek. A falu hagyománytisztelőtől a régi és új épületek viszonya is tanúbizonyságot tesz. A hajdani zsellérházakat megőrizték, felújításukat nagyfokú érzékenységgel végezték el. Újonnan épített nyaralói illeszkednek a tájhoz, legtöbbször esetében ráadásul nádtetőt alkalmaztak, ami tökéletesen rezonál a település épített örökségére. Természetesen ebben a milióban is felfedezhetők a harsány, a község arculatával nehezen összeegyeztethető példák. Az újragondolás, az esztétikai frissesség fontos, akárcsak a kortárs építészet népszerűsítése, de az új szellem és a hagyományörzés nem kell, hogy konfrontálódjon egymással. Mindezen szempontok figyelembevétele azonban nélkülözhetetlen az erre való törekvéshez.

ÖRÖKSÉGÜNK

Ritka az olyan község, amely mind műemléki, mind természeti értékekben egyaránt bővelkedik. Sukoró ilyen, ráadásul népi építészeti emlékekben az egyik leggazdagabb hely a mai Magyarország területén.

A falu szívében, a Fő téren emelkedik a házak fölé magasodó református templom. A gyülekezetnek már a 17. században volt épülete, mely többször, utoljára 1828-ban égett le. Az eredetit nem állították helyre, hanem 1830-ban teljesen új épület felhúzásába kezdtek, amely végleges formáját 1847-ben nyerte el.

A remek arányokkal rendelkező templom a szakirodalom által türelmi rendeleti protestáns templomnak nevezett típusba tartozik, ami az 1830-1840-es években vált elterjedté. A II. József rendeletét követő fellendülés ezen időszakban többnyire a téglalap alaprajzú, középen egyetlen toronnyal rendelkező református templomarchitektúrák valósultak meg. Az épület klasszicista homlokzatait oldalt hatalmas termálablakok, míg főhomlokzatát kecses pilaszterek és pálcatagozatok díszítik. Szerkezete több átalakításokon esett át a 20. században, de orgonája még 1876-ban készült, szószéke pedig 1805-ből való. Egyébként az úrasztala előtt tartották a pákozdi csata előestéjén összehívott haditanácsot.

Móga János parancsnok itt közölte a tisztekkel, hogy az országgyűlés küldöttei az ellenséges hadsereg megtámadását követelik. Szót emelt az eltérő erőviszonyokról és a támadás felelőtlenségéről, majd heves vita tört ki, mely során Mógát gyávának bélyegezték. A parancsnok visszaadta tisztségét, kardját az úrasztalra tette. Ekkor kért szót Batthyány Lajos miniszterelnök, és elmondta, hogy tudomására jutott: Jellasics tárgyalás nélkül akar támadást indítani a magyar csapatok ellen. Békés felszólalása és a tárgyalás után megegyeztek, hogy támadást nem kezdeményeznek, de a hadsereg megvédi magát az ellenséggel szemben. A vita alatt Xantus János a templomtoronyból kémlelte Jellasics táborának tüzeit. Mint ismert, a csatát tülerővel szemben sikerült másnap megnyerni. Batthyány és Móga párbeszédéről Nagy Benedek készített szobrot 2014-ben a Fő térre.

Ugyanitt a pákozdi csatának egy kopjafa állít emléket.

Xantus Jánost Bencze Gábor formálta meg, a szobrot az általános iskola előtt állították fel 2008-ban.

Sukorón a református templomot körülvevő településmag nevezhető főként műemléki övezetnek, de az egész faluban láthatunk elszórtan régi prés- és zsellérházakat. A református templomon kívül jelenleg 15 objektum élvez műemléki védeltséget. Ilyen a Fő utca 12, a Fő utca 67/a, vagy a Fő utca 48.

Utóbbi házszám alatt fennmaradt gazdasági épületre láthatunk példát. A 19. századi eredetű házak akkoriban nagyon hasonló külalakkal rendelkeztek: fehérre meszelt, nádfedeles épületek voltak, tisztaszoba, konyha, hátsó szoba, kamra beosztással. A zsellérek házai hasonlóak voltak, de kevesebb he-

lyiséggel, s volt, hogy ablak sem került az utca felé néző homlokzatra. Ezek a lakhelyek ma több mint száz év után is használatban vannak, némelyik családi házként, mások nyaralóként. Ezeknél különösen fontos, hogy a műemlékvédelmi követelmények és a kortárs lakóigények kompromisszumra jussanak.

Régi épületek emelkednek a Szilvás soron is, melyek valaha mind zsellérek otthonai voltak. A 7-es szám alatt áll Sukoró Néprajzi Háza, Fejér megye első szabadtéri néprajzi múzeuma, mely 1967-ben nyitotta meg kapuit. Ezt az 1863-ban épült, sárfalú, nádfedeles „zsöllérházat” egészen a 20. század második feléig lakták. Idős asszonyé, Frész Máriaé volt, akitől életében megvásárolta az épületet a Fejér Megyei Múzeumok Igazgatósága, majd a néni még 10 évig üzemeltette lakóként a múzeumot. 2013. januárja óta a Magyar Állam tulajdona, fenntartója Sukoró Község Önkormányzata. A helyiek ma is elhózzák értékesnek gondolt régi eszközeit, berendezési tárgyait, hogy gyarapítsák a gyűjteményt. Szerkezetének felújítását többnyire eredeti technikákkal végezték, udvarát pedig közösségi rendezvényekre lehet használni. Ma, mikor az eredetiség kérdése egyre inkább háttérbe szorul a műemlékvédelemben, ez az autentikus néprajzi kincs kuriózumnak számít. Népszerűsítése az önkormányzat és a lakosság közös érdeke.

Sukoró másik, építészeti örökséggel bíró övezete a Pince sor. „Ami a Balatonnak Badacsony, a Velencei-tónak Sukoró.” - hangzik a szólásmondás. Itt található Sukoró legtöbb pincéje, prэшháza. Az üregeket régen a löszfalba vájták, szalmát és kukoricaszárat hordtak bele, majd azt meggyújtva égették ki a pince belsejét. A kivezető lyukak elé emelték a prэшházakat, vagy pincelejárásokat, melyek sok helyen mindössze nádból összerakott szerkezetek voltak. Ilyeneket még a múlt században is lehetett látni. A legtöbb prэшházat mára teljesen felújították, de több eredeti részlet, ajtó, vagy vasalat szép állapotban őrződött meg az utókor számára.

A Velencei-hegység több túravonalat kínál a kirándulni vágyóknak. Míg délről a tó látványa tárul elénk, addig délnyugatra a Mészeg-hegyen kialakított, mintegy 250 fát és cserjét bemutató Pákozdi-Sukorói Arborétumban gyönyörködhetünk. A falu nyugati határában, az Erdész utcán felkapaszkodva az Éva- és Angelika-források nyújtanak igazán kellemes kiránduló célpontokat mindenki számára.

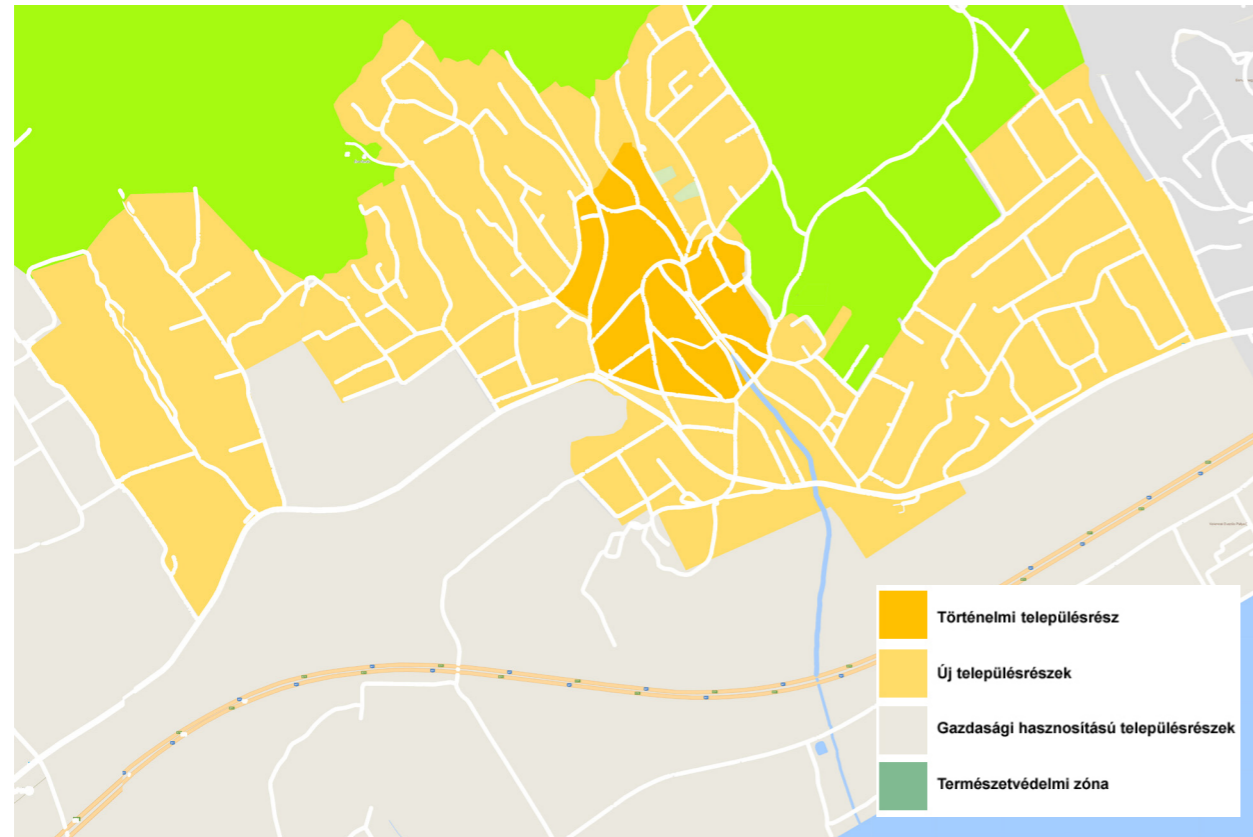

Aki a Fehérvári út mentén magasodó dombról kémleli Sukoró házait, annak feltűnik a református templom magasztos párbeszéde egy földhátan felbukkanó másik toronnyal, a katolikus templom tornyával. A Loyolai Szent Ignác-templom elődjének építése a 18. századra tehető. A mai, romantikus stílusban épült templomot Schmier Károly székesfehérvári építész tervei alapján 1867-ben építették. A 20. században több restauráláson, helyreállításon esett át, falképeit 1997-ben készítette Patay László festőművész.

TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ TERÜLETEK

TÖRTÉNETI TELEPÜLÉSRÉSZ

A térkép helye A történelmi falumag egy markáns észak-déli tengelyen húzódik a Velencei-hegység lábától lefelé haladva a Fő utca mentén, majdnem elérve a Fehérvári utat. Ezt az övezetet örökség védelmére javasolt területként szükséges kezelni. Épületeinek java része régi lakóház és a legtöbb műemléki védettséget élvező épület is itt található. Utcahálózata megőrzendő, esetleges új épületeink vagy egy bővítés léptékeit a régi népi architektúrákhoz és a templomokhoz viszonyítsuk!

Az utcára merőleges tetőgerincnek, a nyeregetetős kialakításnak és a kapu felé néző oromzatnak itt arculatformáló szerepe van. A legmodernebb jellegű házakat is a régiek karakterével kell összehangolni. Ez annyit jelent, hogy az épületmagasság a műemlékekkel egy szinten tartandó, azonos tetőhajlásszöggel, az utca felé egy, vagy kétablakos megoldással. Ideális a fehér, legalábbis minél világosabb, legfeljebb pasztellszínekkel történő homlokzathafestés. Nagyon fontos, hogy a tetőt visszafogott árnyalatú cserép, vagy

nádfedeles szerkezet borítsa. A kerítések magasságát egy vonalban határozzuk meg olyan természetes anyagokkal, mint a fa, vagy a sukorói kő.

Ha szem előtt tartjuk a fent felsorolt szempontokat, a templomokat övező látkép nem fog sérülni. Abban az esetben, ha újonnan akarunk építkezni, de a régi házaknál nagyobb alapterületű családi házra volna igény, érdemes egy megóvott parasztházat a hátsó traktusban bővíteni. Erre már most számos példa akad a Fő utcában.

ÚJ TELEPÜLÉSRÉSZEK

A később kifejlődött részek nyugati és keleti irányban terjeszkedtek, és lakó- és üdülőövezetek egyaránt megtalálhatóak rajta. Északon a Géczi hegyi út, Présház és Temető utcák is átalakuló részeknek számítanak, amik a történelmi településrészhez is kapcsolódhatnak, hiszen a múlt században még műemléki jelentőségű présházakat lehetett itt látni. Mára azonban új építésű nyaralók, házak és e régi présházak szabadabb szellemű felújítása a jellemző.

A 20. század második felétől épültek a Fehérvári út körüli utcák. Keleten a történelmi városrésztől egészen a mai Körmös utcáig tolódott ki a határ. A legkeletibb területek ugyanakkor élesen elválnak a községtől, mivel azok és a település között egy természetvédelmi övezet fekszik, ingókövekkel.

A felsorolt körzetekben a szabadon álló beépítés jellemző. A központ felé eső telkek még alkalmazkodnak a történelmi falumag sűrű beépítéséhez, építészeti arculataihoz. A tetőgerinc többnyire ezekben az esetekben is merőleges az utcavonalra, portáik előtt virágos kert húzódik, a kerítések áttörtek és fából készülnek.

A közigazgatási határok felé eső épületek legtöbbje viszont emeletes, a házak karaktere különböző, egység csupán az olykor megjelenő nádtetőkből érezhető. Egy dologban érdemes itt szabályozási szigorítást kezdeményezni: a homlokzat színeiben és az anyaghasználatban. Ne kacérkodjunk a szinte világító tetőcserepekkel, homlokzati festéssel, szabálytalan alakú ablakokkal. A természetes anyagokkal, visszafogott falfestéssel, archaikusabb nyílászárókkal kell törekednünk a minőségi kortárs épület létrehozására.

FÉSŰS BEÉPÍTÉSŰ, ÚJ TELEPÜLÉSRÉSZ

A Gyepes utca 2-4-6-8. alatti ingatlanok abszolút követendő példát mutatnak egy lehetséges jövőbeli beruházás számára. Figyelembe véve a község jellemzőit, ezek az épületek is oromzattal, nyeregtetővel és szűk ablakokkal tekintenek az utca felé, ugyanakkor a telek belseje felé hosszanti elrendezésű társasházakként jelennek meg. Tulajdonképpen a régi parasztházak karakterét elevenítik fel sokkal nagyobb méretben, kissé lépcsőzetes tömegformálással. Színeik visszafogottak és tágas zöldterülettel illeszkednek bele a lankás tájba.

BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLET

A közigazgatási határokon belül egy nagyobb természetvédelmi terület fekszik, ezen halad keresztül a Nadapi utca. Egészen közel a faluhoz itt található meg a Gyapjaszsák ingókövet, körülötte asztalokkal kialakított pihenőhely szolgálja a kirándulók kényelmét. A terület a mai napig beépítetlen, így a közelben magasodó római katolikus templom impozáns megjelenésébe sem zavarnak bele más épületek.

A település északi területein a házak ugyan felkúsznak a dombokra, de a beépítés egyre ritkásabb az erdők felé. A Velencei-hegység túraútvonalait ezután sem érdemes megtörni, zaj, vagy fényszennyezni. Hasonló mondat érvényes a nyugati térségekre, az Éva- és Angelika-források irányába.

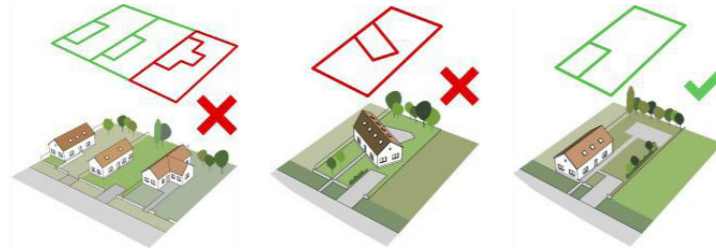

AJÁNLÁSOK / TÖRTÉNETI TELEPÜLÉSRÉSZ

Ebben a fejezetben nem uniformizálni óhajtjuk az otthonokat, csupán bemutatni az olyan alapvetően elkerülhető hibákat, melyek radikálisan megbonthatják egy utca harmóniáját.

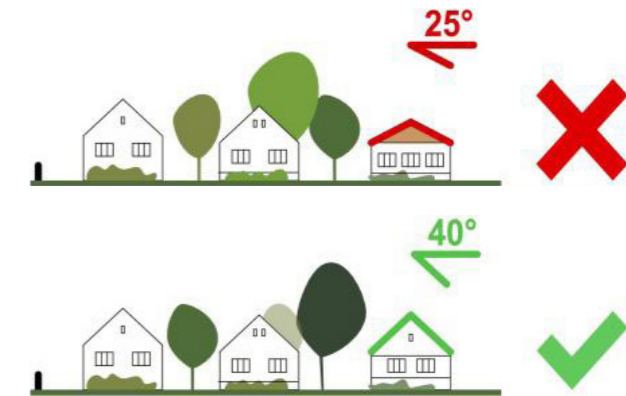
TELEPÍTÉS

A történeti övezet építményeinek többsége oldalhatáron áll, a telken belüli elhelyezkedésük az utcára mérőleges rendszerű. A nagymértékben hátrahúzott családi ház építése nem javasolt, csak abban az esetben, ha egy meglévő parasztház hátsó traktusában óhajtjuk elhelyezni. A telek oldalhatárára épített ház védett kert kialakítására is alkalmas.

MAGASSÁG

A történeti településrészen igazán fontos szerep jut az épületek magasságának. A sziluettet meghatározó református templom festői látványa a legmesszibb pontokról sem sérülhet, ezért a körülötte lévő építkezéseknek a régi zsellér- és parasztházak magasságához kell illeszkedniük. A régi otthonok mögé épített újjépítésű házak meghaladták a méreteket, de a templom látványát még nem befolyásolják negatívan. Az ilyen építkezések – mint említettük – csak egy hagyományt őrző parasztház mögött, annak bővítéseként valósíthatók meg. Az utcakép ily módon nem sérül.

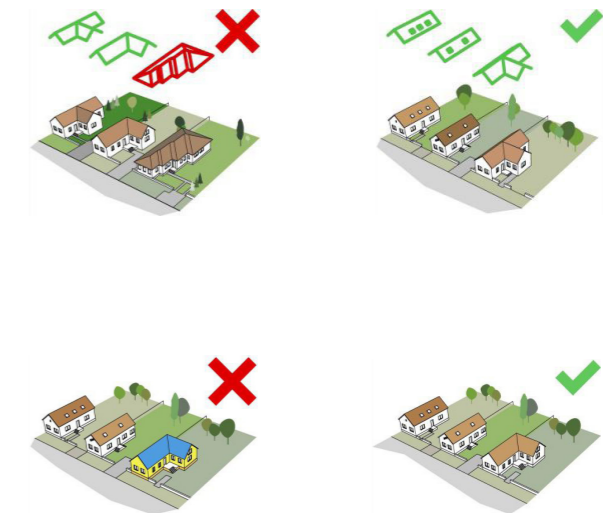

TETŐHAJLÁSSZÖG

Az utcára néző, jól látható házak esetében az azonos tetőhajlásszögnek is karakterformáló ereje van. A zsellér- és parasztházak körülbelül 40-45 fokos hajlásszögeitől csak a legminimálisabb mértékben érdemes eltérni. A szemnek feltűnően magas, vagy túl alacsony tetőkialakítás a vizuális összhangot sértheti.

TETŐFORMA

Új házak építésénél fontos a szomszédos épületek építészeti megoldásait is figyelembe venni. Ebben az övezetben szinte minden házon egyszerű nyeregtetőt alkalmaztak, hol cserepes héjazattal, hol nádfedéllel. A sátozott, vagy tördelt formájú tetőszerkezetek építése kerülendő.

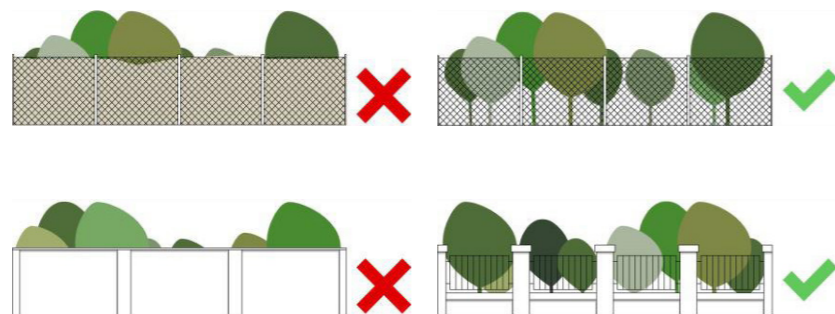

ANYAGHASZNÁLAT (SZÍNEK)

A régi paraszt- és zsellérházak homlokzatait fehérre meszelték. A templom közvetlen környezetében ez a visszafogottság az elfogadható: A fehér, legfeljebb paszellszínek és a természetes anyagok kombinációja javasolt. Nem elfogadhatók a feltűnő, rikító árnyalatok, vagy kirívó fémburkolatok, műanyag nyílászárók.

KERÍTÉSEK

A falu legbelső telkein az áttört kerítések jellemzők, melyek függőlegesen sorakozó, szabályosan elhelyezett falécekből készültek. Ezek mellett elterjedt a szabálytalan hasábokból építkező, vízszintesen rakott kerítésmód is. A tömör falazatból emelt, magas kerítések kerülendőek, de a harmadolt, kőlábazattal képzett kerítés is alkalmazható. Ezek alapanyaga legtöbbször a helyben bányászott sukorói kő.

TORNÁCOK

A támaszokkal tagolt tornác a tizenkilencedik századi paraszti jólét jellegzetes építészeti emléke. Sukoró eredeti állapotban megmaradt zselléházain ritkán láthatunk ilyen kialakítást. A parasztházak azonban sok átépítésen estek át a 20. században: sokukhoz építettek tornácot, vagy legalábbis utcai szélfogót, melynek köszönhetően az épület nagyobbak tűnt. A támaszok hol nyers gerendákból, faragott fából, vagy festett pilléreként épültek. Még a legújabb építésű házakon is megfigyelhetjük a tornácok újragondolt változatait, kortárs módon éltetve egy szeretett építészeti hagyományt nem csak a történelmi, de az új településrészekben is.

AJTÓK, ABLAKOK

Olykor a tulajdonos és a műemlékvédelem nehezen tud közös nevezőre jutni. A műemlék birtokosa a mai komfortigényeknek megfelelően szeretné élhetőbbé tenni a házat, míg a szabályozások megalkotói az örökségvédelem ügyét tartják elsősorban szem előtt. A kiegyezés kulcsfontosságú. Az előírásoknak figyelembe kell venniük a realitásokat és elfogadni, hogy élő, azaz eredeti funkcióikat ellátó épületekről van szó, amelyeknek változásra van szükségük. Az itt lakóknak pedig el kell fogadniuk, hogy egy korszak utolsó építészeti momentumát van a birtokukban, amely oktató és szemléletformáló hatással lehet a környezetére. A helyreállítások legkritikusabb pontja az

ajtók és ablakok kérdése. A nyílászárók keretvastagsága, anyaga nagyban befolyásolja egy épület arányrendszerét, ezáltal az egész utca arculatát. A parasztházak homlokzatán általában két ablak volt, de Sukorón gyakori az egyablakos megoldás, ami többek között például a Fő utcára jellemző. A vastag falakkal és a kis ablakokkal rendelkező helyiségek télen jól fűthetőek, míg nyáron jól hűthetőek voltak.

A legrégebbi, eredeti nyílászárók restaurálására biztatjuk a lakókat. Ezt sokan kivitelezni is tudták a faluban. Ha mégis korszerűbb és szigetelési szempontból előnyösebb nyílászárók mellett döntünk, mindenképpen

fakeretezést alkalmazunk! Még akkor is, ha netán nem sikerül az eredeti négy-, vagy hatosztatú nyílászárót megidézni.

A történeti településrészen legtöbbször egyszerű megjelenésű, négyzetes osztású ablakokat látni. Vannak művesebb faragásúak, amelyeket a homlokzaton futómotívumok kereteznek. Szeretni való jelenség a spaletta, ami mind a legrégebbi, mind a legújabb homlokzaton jól mutat. Új ház építések, vagy régi épület felújítások érdekes körüljárni a környezetet és ihletet meríteni ezekről a részletekről, hogy a mi otthonunk is harmonizáljon környezetével.

HOMLOKZATKÉPZÉS, ANYAGHASZNÁLAT

Az utóbbi évtizedekben természetesen a házak megjelenése is sokat változott. A parasztházak kicsiny ablakait sokszor lecserélték, de Sukorón akad arra is példa, hogy az eredeti méreteket láthatjuk. A huszadik század hatvanas éveitől tovább modernizálódtak a népi lakóházak és megjelentek a kockaházak is. Az 1980-as évektől máig bezárólag is épültek a történelmi településszövetben újépítésű nyaralók, de színeikkel, visszafogottságukkal törekedtek az összhangra.

A korai parasztházakon díszítőmotívumokat szinte sosem használtak. A fehérre meszelt falon csupán a lábazat sötétre festett, esetleg burkolt sávja volt általános. A később épült házak némelyikén finom, gipszből készült díszítéseket is látni, ezek legtöbbje a helyi szőlőművelésre utal. A Fő utcában az ablakokat övező vakolat-ornamentikára is találunk egy-egy példát.

Az orozatok faragott díszítése nem elterjedt Sukorón, de a felújított házakon azért találkozhatunk ízléses mintákkal. A lábazat sötétebbre festése, vagy kővel való burkolása az új épületeknél is elterjedt megoldás. Ritka a téglaburkolatú épület, az azonban előfordul, hogy a tornácok pilléreit nyerstégla borítja. A tetőzetten csak a cserepet és a nádfedést alkalmazzák.

Boglya csárda

NYITVA
12⁰⁰ - 21⁰⁰
Szerda,
Hétfő,
Kedd
Péntek
Munka-
napon

Szerda,
12⁰⁰ - 21⁰⁰

Szerda,
Hétfő,
Kedd

Hétfő,
Munka-
napon

RÉSZLETEK

Aki először jár Sukorón, annak rögtön feltűnik, hogy sok ház homlokzatát apró szoborfülke ékesíti. A kis fal-mélyedésekben Szűz Máriát, Szent Antalt, vagy a családi házat, pincét védő valamely szent ábrázolását láthatjuk. Szobor helyett olykor kerámiára festve is láthatunk oltalmazókat.

A homlokzaton futó növények magával ragadó, hangulatteremtő díszítőelemek lehetnek. Sukoró nem egy hófehér homlokzatát futja be a borostyán, természetes öltözetbe bújtatva az otthonokat.

A falura való rálátást nem csak a tornyok és a háztetők, de az itt-ott felugró kémények is élénkítik. Formájukat igyekeznek a falusias karakterhez alakítani. Van, hogy bonyolultabb, többszörösen tagolt, esetleg íves lezárást kapnak. A közelmúltban felújított régi parasztházak tetőszerkezetein finom faragások díszíthetik az utcára tekintő szarufákat.

KERTEK

Sukorónak gyönyörű, erdei környezet ad otthont, így a házak környezetében is illik megteremteni az ehhez illő miliót. A 18-19. században a portákat alig övezte zöld, a füvet a jószágok letaposták. Ezzel szemben ma a festői üdülőfalu történeti része inkább a tájba olvadó, virágos kertekben gazdag atmoszféra megteremtését tűzte ki célul. Az épületeket igyekezzünk minél kevésbé eltakarni fákkal, oszloptujákkal. Árnyékoló növényeket a déli homlokzatok közelében ültessünk. Ügyeljünk arra is, hogy a nagyra nőtt lombkoronák ne veszélyeztessék a szomszéd házának tetejét. Mivel a falu egyik legértékesebb kincse a Velencei-tó és a túlsó part impozáns panorámája, fontos, hogy megfelelő magasságig ritkítsuk is ezeket a növényeket. Sok esetben ugyanis a hátsó szomszédokat foszthatjuk meg a gyönyörű kilátástól. Az előkertbe érdemes olyan növényeket telepíteni, melyek nem csak virágokkal, de levelükkel és termésükkel is díszítenek,

így azok egész évben ékesítik a környezetet. Az ide ültetett fák és cserjék kiválasztásakor vegyük figyelembe az épület homlokzati kialakítását. Inkább a kerti építményeket takarjuk, hogy az épület jobban érvényesüljön. A növényfajok megválasztása a település karakteréhez is hozzájárul, így a természeti adottságokhoz, hagyományokhoz alkalmazkodva keressük meg a megfelelő fajokat. Sukoró ilyen szempontból rendkívül szerencsés, hiszen a közeli arborétumban megismerhetjük a táj legjellegzetesebb őshonos, különleges növényvilágát. Ültetés előtt látogassunk el ide, ezeket a fajtákat - például a cserszömörécét - felfedezve, s később a kert kialakításához felhasználva gazdagíthassuk az utcaképet. A pergolák, növényrácok, gépkocsibeállók, kukatárolók faszervezetekkel való kialakítása a legszerencsésebb, melyeknek színezése összhangban kell, hogy álljon a nyílászárókkal és a kerítésekkel.

UTCÁK

A közterületek tisztán tartása, és a már nem használt elemek elbontása látványos előrelépést jelent egy-egy utcakép fellendítésében. Sukorón elsősorban az utcák szélességének meghatározása és az járdák hiánya vet fel problémákat.

A történeti településrészen viszonylag tágas utakkal találkozhatunk. Járdák viszont nincsenek, így a porták és az út közötti zöld teresedések viszonylag nagyok. Rendszerben tartásuk, esetleg növényekkel, virágokkal történő gazdagításuk a házak tulajdonosaival szemben jogos igényként merülhet fel, elvégre a szép utcakép elsősorban az ő mindennapjaikat határozza meg, ugyanakkor a járókelők is ezáltal szerzik első benyomásukat a településről. A kisebb cserjék, virágos kertek, vagy bokrokkal övezett kocsifeljárók közrefoghatják az utakat, de az alacsonyabb fák sorai is vezetik a tekintetet. A történeti településrész amúgy is gazdag növényvilággal büszkélkedhet.

Külön figyelmet kell fordítani a közműhálózat elemeinek kiépítésére, nyomvonalvezetésére, felszíni és felszín alatti elemeinek tájba illesztésére. Az utak, járdák megfelelő víz-elvezetése is releváns téma. Fontos felhívni a lakosok figyelmét, hogy ne a csatornába öntsék a zöld hulladékot, gallyakat, leveleket, mert az hosszú távon eldugítja a járatokat.

Sukorón még fellelhetőek a mára szinte unikumnak számító út menti ivókutak, a jól ismert, kék nyomós szerkezeteket itt még nem vonták ki a forgalomból. Nem csak hogy továbbműködnek, de fehér alapon magyaros motívumú díszítést is kaptak. Az utcabeliek magukénak érzik a kutakat, s gondozzák azok közvetlen környezetét, például olykor virágokat ültetnek köré.

KÖZTEREK, KÖZPARKOK, KÖZKERTEK

A közparkok nem csak esztétikai céllal léteznek, hanem funkciójuk is van, ezért nem csak szépek, de praktikusnak is kell lenniük: kialakításuknál nagyon fontos felmérni a használók szokásait és igényeit.

A középkori falvak felépítése a templom előtti teresedésből és a köré csoportosuló házakból állt. Később, rendszerint egy utca mentén további házak sora bővítette ezt a felállást. A topográfia ugyan sokat változott az évszázadok alatt, de ez a szerkezet még ma is jól látható: akárcsak régen, a Fő teret most is a festői templom határozza meg.

A parkokat érdemes mindig valamiféle emlékmű, alkotás köré összpontosítani. Jelenleg a Batthyány és Móga párbeszédét megörökítő szobor, valamint a pákozdi csatára emlékező kopjafa töltik be ezt a szerepet. A zöldövezetek körül lerakott burkolatokat igyekezzünk visszafogott színekben alkalmazni és ügyeljünk az akadálymentességükre is, ne alkalmazzunk kavicsos feltöltést, hogy babakocsival is jól lehessen rajtuk közlekedni, elvégre ezek a parkok a családok pihenőhelyéül is szolgálnak.

A tér körül többnyire lakóházak állnak ma is. Járdát itt sem alakítottak ki, ezért a közpark és a magánterületek között viszonylag nagy teresedések jöttek létre. Akárcsak az utcáknál, ebben az esetben sem csak a helyi önkormányzatnak, de a tulajdonosoknak is felelőssége e területek rendben tartása, máskülönben a felújított tér és a körülötte lévő gondozatlan zöld terület éles kontrasztja kellemetlen látványt nyújthat. A park déli oldalán áll a művelődési ház, otthont adva a község különféle kulturális rendezvényeinek. Az ilyen rendezvények esetében mindig ügyeljünk a megfelelő számú parkolóhely kialakítására.

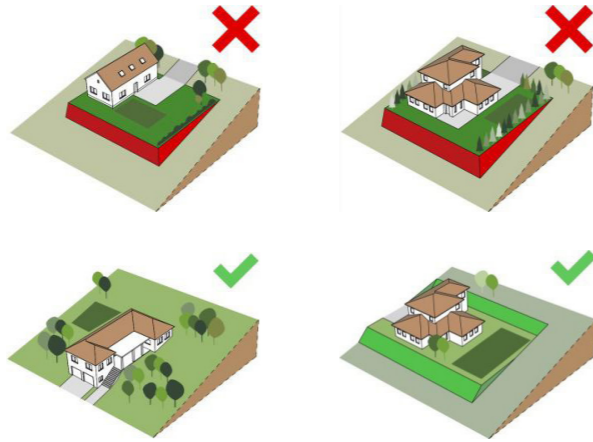
A Fő teret egyébként nem csupán építészeti környezete, de a haditanács emléke is meghatározza. Egy történelmi emlékhely ugyanis alapvetően formálja bármely terület atmoszféráját. Ezt a hangulatot a déli lejtőről elének tároló pompás panoráma koronázza meg.

AJÁNLÁSOK / ÁTALAKULÓ, ÚJ TELEPÜLÉSRÉSZ

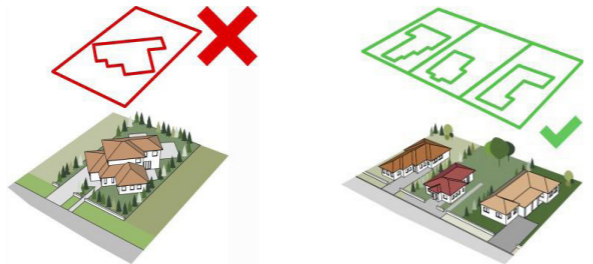
TEREPALAKÍTÁS

Sukoró külső telkei a történeti mag-nál lankásabb terepen fekszenek. Sőt, az észak-nyugati részen több utca egészen meredeken vonul a Velencei-hegység lábán. A nyaralók, családi házak részleges bevágása jó megoldás a terepalakításnál. Az így kitermelt földdel a telek is kitölthető egyenes síkra. A ház teljes kiemelése viszont nem elfogadható, mivel egy feltűnő platóra kerülve megzavarhatja mások kilátását a Velencei-tóra.

TELEPÍTÉS

A házak kevésbé egységesek, telepítésük változatos. Annyi azonban elmondható, hogy az utcára párhuzamos és merőleges rendszerűek: tehát az utak vonalától eltérő tájolást ne alkalmazunk. Jellemző az utcafronthoz minél közelebbi elhelyezkedés, így a telek hátsó részén alakul ki védett kert.

6

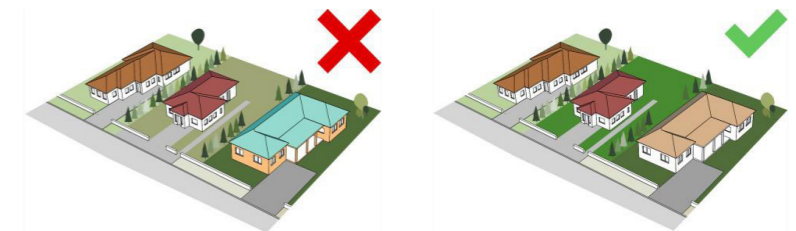
MAGASSÁG

Átlépve a történeti településrész határait már a különféle magasságú, emeletes családi házakat látni Sukorón. Az utcákban egységet nem figyelhetünk meg, de a sokszintes háztípusok egyáltalán nem jellemzőek. Ezért a környékbeli épületeknél magasabb, sokemeletes ház építésébe ne fogjunk.

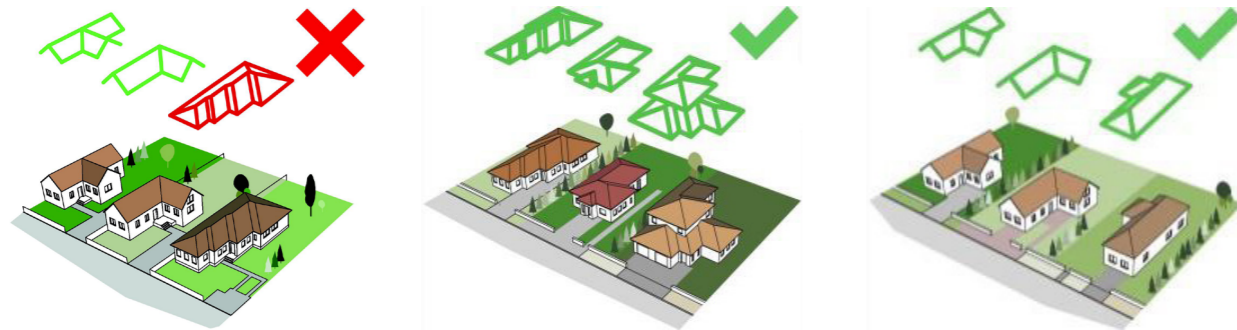
ANYAGHASZNÁLAT (SZÍNEK)

A külterületeken változatosabb a színvilág, olykor az egészen élénk színek is megfigyelhetők a tetőn és homlokzaton – ez a példa azonban nem követendő. Sukoró a tájba illeszkedő látképéről híres, viszont e kirívó esetek megtörik a harmóniát. Visszafogott színvilágra kell törekedni, a rikító árnyalatok nem elfogadhatók.

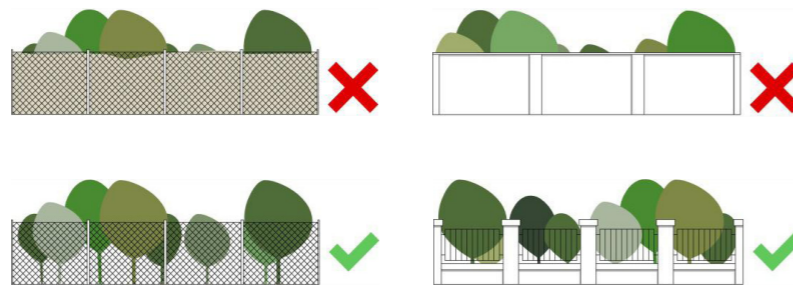
TETŐFORMA

Az ívestől a nyeregtetőkön át a tördelt formáig minden tetőtípus megtalálható a településen, de az egyes utcák házai egymáshoz mégis illeszkednek. Amennyiben az építési telek körül egyszerűbb tetőformájú házak állnak, igyekezzünk mi is hasonló megoldásokat alkalmazni. Ha a szomszéd épületek bonyolult, tördelt tetőket alkalmaznak, ott mi is élhetünk hasonló megoldással.

KERÍTÉS

A tömör, falszerű kerítések egyik verziója sem illeszkedik a településképhez, ugyanakkor az áttört kerítések minden fajtája elfogadható. A zárt karaktert kialakíthatjuk alacsony, azonos magasságú, gondozott növényzettel is. Náddal, vagy túl magasra növesztett oszloptujákkal viszont ne takarjuk kertünket.

AJTÓK, ABLAKOK

Gyakori, hogy az újjépítésű családi házakat a népi építészet hangulatában igyekeznek megtervezni. Míg a ház többszintes és mai igényeket elégíti ki, addig az olyan elemeket, mint a hatosztatú ablak, vagy a spaletta továbbviszik az új épületre. Ez a megoldás elfogadott, de vigyázzunk arra, hogy ne szülessen koridegen épület.

Az új stílusok esetében is a favázás kereteket, fából készült ajtókat preferáljuk. Nem egy homlokzaton tisztább hangvételű spalettákat alakítottak ki, ami remek példája annak, hogy a múltbéli elemek hatásosan átvihetők a modern formavilágba.

A műemlékek tömegalakítását utánzó, emeletes épületek esetében érdemes a felső szintre szűkebb nyílásokat tervezni. Egy régies stílusra törekvő homlokzaton a túl nagy ablakok megbontják az arányokat.

Érdemes derékszögű ablakosztásokat tervezni és kerülni a töredezett, aszimmetrikus vonalvezetéseket. Jó megoldás az emeletes épületek esetében, hogy a tetőtéri ablakokat náddal borított íves előépítmények alá rejtik.

HOMLOKZATKÉPZÉS, ANYAGHASZNÁLAT

Érdeemes a falu képét meghatározó fehér vagy pasztell árnyalatú homlokzatfestség mellett maradni, ezt azonban sokféleképpen feldobhatjuk. A lábazati sáv színezésével mutatósabbá, élletel telivé tehetjük házunkat összképet.

Sukorón a legújabb épületek körében is elterjedt a nádtető, élő kapcsolatot teremtve múlt és jelen között. A régen is használatos anyagokból és a hely karakteréből adódó hagyományos formák újraértelmezésével valami újat is létrehozhatunk.

RÉSZLETEK

Az épületek funkciókkal bíró apró elemei akár díszítőelemként is működnek. Egy-egy ízlésesen megformált ereszt, tetőcsomópont, párkánytagozat vonzóvá teheti az egész struktúrát. Olykor ennyi is elég, további öncélú, idejét múlt, túlzó díszítés nem kívánkozik az újjépítésű házakra.

Ha a családi házunk magaslaton fekszik, mindenképpen nádtetővel, vagy nagyon visszafogott cseréppel fedjük. A napelemet ilyenkor ne a tetőre, hanem egy különálló vázon építsük fel, így nem zavarja majd a látképet. Nádtetők készítésével a helybéliek is foglalkoznak. Egyes telkek előtt ott találjuk a hatalmas nádrakásokat is, melyek az archaikus falu hangulatát idézik meg az egész utca számára.

KERÍTÉSEK

A sukorói kőből épült kerítésalapok már nagyon kevés helyen találhatók meg az átalakuló településrészekben, hiszen a bányászati terület lassan kiapadóban van. A magas, tömör falból épített variációk viszont továbbra sem javasoltak. A vaskerítések megválasztásakor is törekedjünk a visszafogottságra. Ebben a nagy múlttal rendelkező községben mindez nem reprezentatív, csak avított hatást keltene.

A külső területek nagybirtokain sokszor növényzettel alakították ki a határokat, vagy jelzesszerű, laza, megmunkálatlan deszkákból építettek kerítést. Ha a környezetében nem kelt feltűnést, hagyományos anyagok modern megjelenítésével is lehet kísérletezni.

KERTEK

A hegység lábánál egyre nagyobb telkméretekkel találkozunk, amelyeken legtöbbször szőlőültetvények találhatóak. Kiemelten fontos, hogy nem csak a ház, de a kert növényzete is úgy illeszkedjen a dombsághoz, mintha évszázadok óta ott lenne.

Az új kerteknél lehetőség szerint vegyük igénybe szakember segítségét. Sukorón találunk arra példát, hogy a kert részeként meghagyták a régi prészházat. Ezeket nagy körültekintéssel, műemléki szempontok alapján újítsuk fel, őrizzük annak építészeti elemeit.

Az újabb kerti építmények kialakításával nem érdemes hivatkozni. A garázs lehetőleg a főépületben kapjon helyet, hogy a kert ne terhelje további épület látványát. Más esetben a növényzettel igyekezzünk azokat elrejteni, akár csak a lakóház esetleges kirívó részleteit, burkolatait. Ideális esetben távolról szemlélve úgy tűnik, hogy az otthon szinte lebeg az őt körülvevő zöld rengetegen. Itt sem kívánatosak a hatalmasra nőtt oszloptuják: az elzárkózás egyébként sem jellemzi a falut, és a túlpartra való nevezetes kilátást is akadályozhatják.

UTCÁK, TEREK

Ellentétben a történeti településrész-szel, itt már nem jellemző az oldalhatárra való telepítés. Nem várható el szigorú szabályozás a magasság, szín, vagy kerítés tekintetében, mindenesetre mielőtt végleges döntést hozunk, igyekezzünk figyelembe venni az utcakép egységét. Végighaladva egy utcán a fa, a kő, és a nád látványa jelenti a közös pontot az épületek között. Velük élesen konfrontáló burkolatok, építőelemek az egész utcát diszharmonikussá tehetik.

Járdát sok esetben itt sem építettek, így a porták és az út között zöld keretek jöttek létre. Rendezésük az utca lakóinak feladata. A kocsifeljárókat cserjékkel, bokrokkal érdemes övezni. Útszéli fáinkat rendszeresen gondozzuk, hogy takarásukkal ne tegyék balesetveszélyessé a közlekedést. Fokozattan érvényes mindez a település szélső hatáira is, ahol az erdő felé eső szakaszt tulajdonos hiányában sokszor senki nem gondozza.

AJÁNLÁSOK / BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLET

A táj- és természetvédelmi területeken a beépítetlen jelleg megtartása kötelező, akárcsak a már kialakult és értéket őrző épületek megóvása: ezért itt semmiféle hálózati, hírközlési, vagy reklám elhelyezésére szolgáló építmény kialakítása nem ajánlott. Sukorón ezek a körzetek a falu szélétől indulnak a hegyek, vagy a tóhoz közeli vadregényes mezők irányába.

A falu határain belül is található természetvédelmi terület. A község történeti településrésze és a Körmös utca által uralt keleti övezet között

van egy erdős-mezős szakasz. A Nádapi utcán felfelé haladva itt juthatunk el az ingókövekhez, ahonnan lenyűgöző kilátás nyílik a falura. Körülötte szerény kivitelezéssel egy asztal és néhány pad biztosít pihenőhelyet az átutazóknak. Az ötletet tovább lehet fejleszteni: például a terep rendezése és több pad elhelyezése nem csak a túrázókat segítené, de a helyiek is szívesebben időznének itt.

Beépítetlen terület még az úgynevezett Borjúvölgy, amely tulajdonképpen több utca hátsókertjeinek, földjeinek

találkozása. A fás, sövényes terepre a Szilvás sorról kifelé jövet lyukadunk ki, és elérkezvén ide a Pince-sor látványa tárul elénk a magasodó löszdombokon. A Borjúvölgy nevet onnan kapta, hogy valamikor ide hajtották ki a jószágokat legelni.

A szőlősorok ugyan megszépítik a tájat, de a területet érdemes rendezni, esetleg padokkal ellátni, mivel elhelyezkedése épp megfelelő volna a turisták és bicikliúton haladók pihenőhelyének: félúton a pincesor, a tó, valamint a Néprajzi ház és a Fő tér látványai között.

JÓ PÉLDÁK / ÉPÜLETEK, ÉPÍTÉSZETI RÉSZLETEK

A képen látható házak két különböző típust képviselnek. Az utca felé eső épület tornácos, tetőfedése patinás, visszafogott színű cserepekkel készült. A falak frissen fehérre meszelték, a fülkébe helyezett szobrot is felújították. Kerítése új, a falura jellemzően lécekkal és mélyzöld színárnyalatban készült. A hátsó épület még tornác nélküli zsellérház. Mindkét ház kis fa-ablakait, a vakolat díszítését és a nádtetőt is megőrizték.

A Fő utcán további, gyönyörű állapotban megtartott parasztlakokkal találkozhatunk. Ezen a homlokzaton is konzerválták, virágba borították a hatosztatú ablakokat. A nagyobb családi ház a háttérben van, magassága még nem zavaró, és az utca felé tekintő oromzaton is csak apró, keskenyebb ablakok sorakoznak, igazodva a régi ház arculatához.

A műemléki környezetben álló épületek szinte alig változtak a XIX. század óta. Ez a Szilvás-soron található ház kis ablakával, deszkás oromzatával, felújított nádtetejével régi korokat idéz meg. Előkertjét virágok és cserjék színesítik. Ezen a házon felismerhető a sukorói kőből emelt lábazat is, melyre falécekből emelték az áttört kerítést. Színe megegyezik a nyílászárók és az oromzat árnyalatával.

A tömegformálás és a szintek száma a mai családi házak igényeit elégíti ki. Mégis, az áttört kerítés, a tornác, a szoborfülke és a spaletták mind a régi falu eszköztárából merítenek. Visszafogott alkalmazásuk a képen láthatóhoz hasonlóan izlées otthont varázsolhat.

Ennek a háznak a tetőformája a hagyományos helyi épületek tetőformájára rezonál, de részletei már tiszta, modern hangvételűek. Tervezője természetes anyagok finom színárnyalataival mozgatta meg az épülettömeget.

A meredek tetőhajlásszögéről ismert alpesi nyaralótípus ismerhető fel a képen látható épületen. A homlokzat világos színű, rajta finom tagozatok teszik elegánsabbá a megjelenést. A nádtetején szerényen megbújó tetőablakok utalnak egyértelműen a kortárs építészet jelenlétére. A növényzet dús, de nem nőtt magasra, nem takarja másoktól a kilátást. A napelemet a kertben álló külön vázra szerelték, így az nem rí ki a község összképéből.

A település széléhez érve egyre nagyobb telkek terülnek el a dombokon. Magasabb elhelyezkedésük miatt az itteni házak sokkal feltűnőbb jelenségek egyesével is, mint a központ sűrű szövetének épületei. Ez a ház összhangban él a természettel: fák veszik körül, melyekből csak a szép nádtető, valamint a sajátos megformálású középrizalit emelkedik ki. Lágy színe és vonalvezetése tetszetős.

JÓ PÉLDÁK / SAJÁTOS ÉPÍTMÉNYFAJTÁK

A Kiss Ferenc emlékére emelt park pompás példája a falusi köztereknek. Nem csak a tavirózsás vízfelület, a fák és virágok teszik attraktívvá, de játszóteret is kialakítottak itt, valamint egy gémeskút is magasodik a fák között. A gyerekek ritkán láthatnak már ilyen szerkezetet, itt ráadásul a tájjal együtt lehet szerves része a festői háttérnek.

Sukoró igazi kincse a Néprajzi Ház. A múzeum autentikus tárgyakkal mutatja be, a régmúlt hétköznapokat. Udvara ráadásul igen nagy, sütőkemencét is építettek a hátsó traktusba. Különbőféle foglalkozásokra, eseményekre, akár táncházakra is lehet használni a hangulatos környezetet.

Az általános iskola és óvoda épülete nagyon szerény tömegalakítással épült. Délen, a tóhoz közel helyezkedik el, ezért nem lehetett túl magas. Színe visszafogott, homlokzatát néhol terméskő sáv tagolja, minden oldalon fák ölelik körbe.

A hajdani Sukorovin épülete grandiózusnak számít környezetében, ugyanakkor a terület legmélyebb pontjára épült, hogy ne keltsen túlzott feltűnést. Tornyának magassága így nem nyúlik a régi préházak fölé. Ablakai a fehérre meszelt homlokzaton viszonylag aprók, éppúgy, mint a régi parasztházak esetében. Az íves részek újszerűen hatnak ebben a környezetben, az ide illő anyagok és színek miatt mégsem ütnek el a összképtől.

Felhasznált források

Bibó István: A türelmi rendeleti (protestáns) templomtípus. In: A magyar művészet a 19. században. Építészet és iparművészet. MTA BTK – Osiris Kiadó, Bp., 2013. 135-140.

Dr. Kováts J. István: Magyar református templomok. Bp., 1942. 426-427.

Entz Géza Antal, Sisa József (szerk.): Fejér megye művészeti emlékei. Székesfehérvár, 1998. 137-138.

Lukács László, Ambrus Lajos, L. Simon László: Édes szőlő, tüzes bor. A Velencei-tó környékének szőlő és borkultúrája., Ráció Kiadó – Velencei-tó Környékéért Alapítvány, Budapest-Pázmánd, 2005.

Sukoró község Képviselő-testületének 12/2003. (XII.18.) sz. rendelete Sukoró Építési Szabályzatáról (SÉSZ). In: Sukoró Község honlapja (www.sukoro.hu), Letöltés dátuma: 2017.08.17.

Tamáská Máté: A vidéki tér emlékezete. Az építészeti formaképződéstől a kulturális örökségalkotásig. Nagykarácsony, Sukoró és Tiszafüred esettanulmánya. Martin Opitz Kiadó, Bp., 2011.

IMPRESSZUM

SUKORÓ KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

www.sukoro.hu

spolghiv@t-online.hu

8096 Sukoró, Óvoda utca 2/a

+3622 598 007

Polgármester: Mészárosné Hegyi Gyöngyi Éva

spolghiv@t-online.hu

Megbízott főpítész: Tárkány-Kovácsné Albicz Ágnes

bariorama@gmail.com

FELELŐS SZERKESZTŐK:

Móré Levente, Veczán Zoltán, Csiky Judit

Archikom Media Kft.

SZÖVEG: Pleskovics Viola

FOTÓ: Harmati András

GRAFIKAI TERVEZÉS: Rigó Anna

NYELVI LEKTOR: Harmati-Pap Veronika

Sukoró, 2017.